

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An per præventionem occidere possit inimicum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

An te non aggreſſientem aliquando occidere poſſis?

12. Inquires tertio; An liceat aliquando ob tuam deſenſionem, interſicere innocentem te non aggreſſientem? Solet aſſerri exemplum duplex. Primum. Si quis, v. g. aggreſſus, obiciaturque, quaſi pro ſeuto, hominem innocentem, poteſtne occidere hunc innocentem, ut ob aggreſſore te defendas; Secundum. Si tu, v. g. equo aſſiſſus, iugias inimicum te occidere volentem, poteſtne conculcare puerum, vel claudum in via forte iacentem; aliter vitæ tue ſecuritate non valet; Reſpondeo; vtrumque poſſe, non intendendo mortem pueri, nec imperando innocentem, ſed aggreſſorem, quamvis inde interſiciſſe perſona innocens vulneretur, & cedat. Ratio eſt, quia id non eſt directe occidere; ſed tuam ſervare vitam; quæ id non eſt directe occidere; ſed tuam ſervare vitam; quamvis inde per accidens, & indirecte alterius mors conſequatur. Quomodo enim omnes concedunt; poſſe in bello iuſto contra Civitatem rebellem bombardas emitti, quorum ſcibus morientur plures pueri proſtrati innocentes; ſi aliter victoria contra Civitatem haberi non poſſit.

13. Quid ſi ille puer in via iacens, non ſit baptizatus; Reſpondeo. Leſſius, l. 2. c. 9. dub. 9. n. 9. putat non licere illum modo dicto conculcare, at an licere, colligatur ex dictis ſupra lib. c. 1. §. 2. n. præſertim 8. in ſententia Iſan. Sanchez, 2. u. perpende, nos enim, in caſibus tam raro occidentibus, dum immolari non debemus.

Hinc obiter advertas velim, cur Reſp. Tyranno volenti totam communitatem deſtruire, poſſis, tradere innocentem, quem ipſe occideret, communitatem ſervata; non poſſis vero eadem ipſa Reſp. eundem innocentem occidere, quamvis ſic ſervandaſſet civitas? Ita Petr. Navarr. l. 2. cap. 1. num. 10. Lopez p. 1. c. 60. Leſſius l. 2. cap. 9. dub. 9. num. 13. Ratio enim eſt, quia hoc eſt directe innocentem necare, illud indirecte, & ratio ultior eſt, quia actio tradendi illum innocentem Tyranno, non eſt ex ſe intrinſecè mala, poteſt enim eſſe ad alium finem; eſt Tyrannus abuſurus ea ſic ad iniuſtè occidendum; quare illum poterit exhibere Reſp. propter ſuam neceſſitatem; ut etiam poteſt exponere periculo vitæ ſuos ad defendendam civitatem, imperando, ut maneat in ſua ſtatione, ut militent, hoſtes aggreſſantur, & ſimilia: At actio innocentem occidendi, cum ſit per ſe intrinſecè mala, nullam excuſationem admittere poteſt.

14. Quod ſi innocens renuat in priore caſu tradi in manus Tyranni, tunc Reſp. poſſet illum condemnare, ex Valentia ſom. 3. diſp. 5. q. 8. & Soto l. de iuſt. q. 6. art. 5. in præm. inobediencie in re gravi: occidere: enim iam innocentem. Sed in ſententia Iſan. Sanchez ſupra lib. 5. c. 1. §. 1. n. 4. id an procedat, ibidem vide. Quod ſi (ſtando in ſententia Valentia) renueret, quia vellet potius a ſua Reſp. publica morte benigna interſici, quam à Tyranno morte fortaliſſe crudeli, poſſetne licite occidi à Reſp. publico tu cogita; eſt enim caſus, ſi non metaphyſicus, certe rariffimus.

An per preventionem occidere poſſis inimicum?

15. Inquires quarto; An poſſim licite prævenire occidendo eum, qui me parat occidere? Reſpondeo. Duo hic ſunt diſtinguenda. Alterum videtur certum: incertum, & periculoſum alterum. Certum videtur, poſſe à me cum moderamine toties dicto interſicere eum, qui proxime, & in proximo parat me iniuſtè aggreſſi. Ita Navarrus in ſumma, cap. 15. num. 3. Sylveſter, v. Homicidium 1. quaſt. 1. Bann. 2. 2. q. 64. art. 7. dub. 4. Leſſ. lib. 2. cap. 9. d. 3. Ratio eſt, quia illa propinquitas periculi, eſt moraliter actualis aggreſſio. Dari ſolent exempla: Si Maritus evaginet gladium, ſi ſub cervicali abſcondit perionem, ſi ſicarium domum adducat ad uxorem notat occidendam; poteſt tunc, ſi moraliter certo id præadvertat, Vxor. prævenire occidendo illum, vel ſicam, alia via non apparet ſalutis. Secundò, ſi quis

eat ad ſolvendum canem, vel leonem, ut me fugere non valentem dilacerent; poſſum cum antè necare, quam beſtias ſolvat. Tertò, ſi famulus me integrimo teneat, præſente, atque imperante Domino; poſſum ipſum Dominum præveniendo è medio tollere, ſi aliter mortem meare nequeam: Quarto, ſi venenum mihi paraviſti, nec ego poſſum illud vitare, niſi aliquo artificio illud tibi propinem; propinare tibi utique poſſum: Hæc & ſimilia, idè licite ſunt (ſed non ex affectu odij; at, ut me liberem) quia adest iam præſens, & moraliter actualis aggreſſio, &c.

Et ſi talis, quando Molina, de iuſt. 2. tract. 3. d. 7. n. 1. videtur concedere, in propriam, vel aliorum deſenſionem, latronem, qui vias publicas tenet, poſſe à quocumque interſicere; tunc (puto) concedit, quando proximè is mortem parat, & damna Viatoribus. Rurſus, quando Leſſius, l. 2. c. 9. n. 48. docet maleficam, quæ magicis artibus aſſidue nocet per demonem, poſſe cogi verberibus ad deſiſtendum: quando non adest alia via eam compeſcendi; imò, quando Bonac. l. 2. d. 2. reſt. in part. quaſt. ult. ſect. 1. p. 9. num. 4. addit, poſſe occidi; tunc eſt quando actu vitæ aliorum inſidiatur per demones, quaſi per famulos, &c.

16. Alterum incertum: An liceat interſicere eum, vi veluti remotè parat me de medio tollere; Varia aſſeruntur exempla. Inimicus meus quaerit opportunitatem me occidendi; an antequam illum inveniat, poſſim ego illum interſicere? Idem præcipit ſuis famulis, ut ij me circumveniant, occidantque; an poſſim famulos; vel Dominum, præveniendo occidere; Meus adverſarius adit Iudicem; nec deſiſtere vult, tentatque falſis teſtibus mihi delictum imponere, vel omnino occultum propalare, ut ſic ego iniuſta morte puniar. poſſumne, vel teſtes, adverſarium occidere; vel etiam ipſum Iudicem, quandoſcunque aliam evadendi viam non habeo, & mihi clarè conſtat ipſum iniuſtam ſcienter ſententiam in me eſſe prolaturum; idem quaeritur, ſi ob hos teſtes falſos debetis amittere honorem, vel ampla bona temporalia: idemque ſi falſis, ſeu iniuſtis detractionibus famam graviter obſcurare quis tentare. Idem, ſi quis iniquè impeditur creditores meos, ne mihi in te notabili ſatisfaciant: nam ad honorem, & omnia mea tuenda poſſum, ut max. dicetur, iniuſtum actualem invaluorem, cum moderamine prædicta interſicere.

17. Dico. Quamvis aliqui id concedant, ut Bonnez, l. c. probabileque putat Petr. Navar. l. 2. c. 3. n. 391. & 375 Dicaſtil. mox citandus; & quoad accuſatorem. Sanchez, in Decal. l. 2. c. 39. n. 7. lege item Laym. l. 3. ſect. 5. tract. 3. p. 3. c. 3. n. 1. Ego cum aliis ſic pronuntio: licet ſpeculati- vè hæc fieri poſſe probabile appareat; tamen in praxi nullò modo ſunt expedienda. Ita Sotus l. 5. quaſt. 1. art. 8. Leſſ. l. 2. cap. 9. dub. 8. n. 64. Diana p. 3. tr. 5. reſo. 97. & p. 5. tract. 4. reſo. 6. 7. & 10. Bonac. l. c. n. 7.

Ratio eſt, tum quia, quando aggreſſio eſt modo explicato remota, nunquam moraliter deſcit alius modus deſenſionis, tum quia facile ſic perturbabitur Reſp. dum aperitur oſtium ad plura homicidia occultè committenda. Scio has, ſimileſque noſtra rationes non placere Dicaſtillo. lib. 2. de iuſt. tractat. 1. diſp. 10. dub. 9. & apud Dian. p. 9. tract. 7. reſo. 43. vide etiam reſo. 52. ſc. immerito.

An ad recuperandum honorem liceat occidere? Remiſſivè.

18. Inquires quinto: An finita aggreſſione, liceat iniuſtum aggreſſorem perſequi, ad meum honorem reſciendum? Reſpondeo id pertinere ad ea, quæ mox §. 3. à num. 1. ſunt explicanda.

§. II. De Homicidio ob deſenſionem Bonorum.

Licere occidere volentem mea bona alicuius momenti iniuſtè occupare, ſi aliter ea defendere nequeam, certum eſt, tum iure naturæ, tum civili. Ita Sotus: